

Sygn. akt III AUa 1050/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 stycznia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Teresa Czekaj
Sędziowie:	SA Elżbieta Gawda SA Małgorzata Rokicka-Radoniewicz (spr.)
Protokolant: st. prot. sądowy Krzysztof Wiater	

po rozpoznaniu w dniu 9 stycznia 2013 r. w Lublinie

sprawy M. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury pomostowej

na skutek apelacji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 4 października 2012 r. sygn. akt VII U 1719/12

zmienia zaskarżony wyrok i oddala odwołanie.

III AUa 1050/12

UZASADNIENIE

Organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział

w L. decyzją z dnia 9 stycznia 2012 r. odmówił M. G. prawa do emerytury pomostowej. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że wnioskodawca nie udowodnił okresu pracy w szczególnych warunkach wynoszącego co najmniej 15 lat oraz nie uznał okresu pracy w szczególnych warunkach od 1 września 2011 r. do 15 grudnia 2011 r. na stanowisku spawacz na podstawie świadectwa pracy z 16 grudnia 2011 r. wystawionego przez (...) ponieważ pracodawca nie podał, że pracując na stanowisku spawacz wnioskodawca wykonywał prace podane w załączniku nr 1 lub 2 ustawy pomostowej.

Od tej decyzji odwołanie do Sądu Okręgowego w Lublinie wniósł wnioskodawca M. G., podnosząc, że w okresie od 27 sierpnia 1969 r. do 23 listopada 1972 r. i od 9 listopada 1974 r. do 16 czerwca 1979 r. pracował w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w L. na stanowisku ślusarza- spawacza (montera konstrukcji stalowych na wysokościach).

Wyrokiem z dnia 4 października 2012 roku Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał M. G. prawo do emerytury pomostowej od dnia 2012 roku. Sąd Okręgowy ustalił, że M. G., urodzony (...), legitymuje się 25 letnim okresem składkowym i nieskładkowym.

W okresie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w L. od 27 sierpnia 1969 roku do 16 czerwca 1979 roku (z przerwą spowodowaną odbywaniem służby wojskowej od 24 listopada 1972 roku do 9 listopada 1974 roku) wnioskodawca w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace montera konstrukcji stalowych na wysokości; przede wszystkim wnioskodawca uczestniczył w budowie hal, stawianiu balustrad, podestów metalowych, bram, okien na poszczególnych budowach. Praca wnioskodawcy polegała na spawaniu a nieraz skręcaniu elementów stalowych. Była to praca na wysokości. W świadectwie pracy z dnia 11 maja 2004 r. L. Przemysłówka wskazała, że wnioskodawca wykonywał pracę w szczególnych warunkach od 27 sierpnia 1969 r. do 23 listopada 1972 r. i od 9 listopada 1974 r. do 16 czerwca 1979 r. stale i w pełnym wymiarze prace przy montażu konstrukcji stalowych na wysokości na stanowisku ślusarza na wysokości(wykaz A dział V poz.5 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.).

W okresie od 4 maja 1992 r. do 30 czerwca 2003 r. wnioskodawca zatrudniony był w Lasach Państwowych Nadleśnictwie R.. W okresie zatrudnienia od 4 maja 1992 r. do 9 października 1995 r. wykonywał pracę pomocnika kierowcy, a z dniem 10 października 1995 r. został przeniesiony na stanowisko palacza c.o. Pracę tę wnioskodawca świadczył stale w pełnym wymiarze czasu pracy do dnia 30 czerwca 2003 r. Fakt wykonywania pracy w szczególnych warunkach został potwierdzony w wydanym wnioskodawcy świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach.

W okresie od 1 września do 15 grudnia 2011 r. wnioskodawca był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku spawacza i zajmował się spawaniem elementów służących do produkcji łyżek i chwytaków do koparek i dźwigarek. Elementy te były spawane na hali, a jeżeli były dużych rozmiarów, to na powietrzu.

Stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów z okresu zatrudnienia, zeznań świadków S. G. i T. G. oraz dowodu z przesłuchania wnioskodawcy.

Sąd Okręgowy orzekł, że zgodnie z treścią art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych prawo do emerytury pomostowej przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

W ocenie Sądu Okręgowego w sprawie jedyną sporną okolicznością było jedynie to, czy wnioskodawca spełnia przesłankę posiadania okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w wymiarze co najmniej 15 lat.

Zdaniem Sądu zebrany materiał dowodowy wskazuje, że wnioskodawca w okresie od 27 sierpnia 1969 r. do 23 listopada 1972 r. i od 9 listopada 1974 r. do 16 czerwca 1979 r. stale i w pełnym wymiarze prace przy montażu konstrukcji stalowych. Jest to praca wymieniona w wykazie A dział V poz. 5 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze. Zarzut organu rentowego, że świadectwo pracy z dnia 11 maja 2004 r. nie wskazuje aktu resortowego oraz nie określa charakteru pracy nie może być uznany za zasadny, bowiem dla przyjęcia, że wnioskodawca świadczył prace w warunkach szczególnych decydujące jest to, czy praca świadczona przez wnioskodawcę wymieniona jest w wykazie A stanowiącym załącznik do w/w rozporządzenia. Nie budzi też wątpliwości, że praca wnioskodawcy jako palacza c.o. w pełnym wymiarze czasu pracy jest pracą wymienioną w wykazie A dział XIV poz.1. Omyłkowe wskazanie pkt 4 zamiast 14 w dziale XIV wykazu B stanowiącego załącznik do zarządzenia nr 16 ministra Rolnictwa i Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. nie może dyskwalifikować świadectwa pracy. Akta osobowe wskazują, że wnioskodawca wykonywał prace palacza c.o. w pełnym wymiarze czasu pracy.

Sąd Okręgowy nie uznał pracy spawacza w okresie od 1 września 2011 r. do 15 grudnia 2011 r. jako pracy w szczególnych warunkach powołując się na przepis art. 3 ust.1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych definiujący prace w szczególnych warunkach jako prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwale uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, a ich wykaz określa załącznik nr 1 do ustawy.

W odniesieniu do pracy spawacza załącznik nr 1 w pkt 28 jako pracę w warunkach szczególnych uważa pracę bezpośrednio przy spawaniu lukowym lub cięciu termicznym w pomieszczeniach o bardzo małej kubaturze, z utrudnioną wentylacją (podwójne dna statków, zbiornik, rury itp.), a takich prac wnioskodawca nie wykonywał.

Z uwagi na to, że wnioskodawca wykonywał prace w warunkach szczególnych w L. Przemysłowce i Lasach Państwowych - Nadleśnictwie R. przez łączny okres 15 lat 6 miesięcy i 26 dni nabył prawo do emerytury pomostowej.

Od tego wyroku apelację wniósł organ rentowy – Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. zaskarżając wyrok w całości. Wyrokowi zarzucał naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art.3 ust.1 i 3 ustawy oraz art.4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych poprzez przyznanie prawa do emerytury pomostowej osobie niewykonywającej po dniu 31 grudnia 2008 roku pracy w warunkach szczególnych, o których mowa w załączniku nr 1 do ww. ustawy. Wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna, a jej uwzględnienie skutkuje zmianą zaskarżonego wyroku i oddaleniem odwołania.

Z prawidłowych ustaleń Sądu Okręgowego wynika, że wnioskodawca M. G., który urodził się po 31 grudnia 1948 roku, ukończył 60 rok życia, udowodnił wymagany okres ubezpieczenia 25 lat oraz 15 letni okres pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu art.32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozwiązał stosunek pracy, nie udowodnił okresu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust.1 lub ust.3 ustawy o emeryturach pomostowych. Sąd Okręgowy w tym stanie faktycznym przyjął, że wnioskodawca spełnił przesłanki do uzyskania prawa do emerytury pomostowej na podstawie art.4 tej ustawy.

Zgodnie z powołanym przez Sąd Okręgowy przepisem prawo do emerytury pomostowej przysługuje pracownikowi, który spełnił łącznie następujące warunki:

1. urodził się po 31 grudnia 1948 r.;
2. ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
3. osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
4. ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
5. przed 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;
6. po 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych;
7. nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Ustawa o emeryturach pomostowych dopuściła odstępstwa od przesłanki wymienionej w jej art. 4 pkt 6, wskazując w art. 49 że prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, spełniła warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12, a w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową w świetle wykładni językowej art. 4 i 49 ustawy, jest więc legitymowanie się określonym stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych lub dotychczasowych przepisów) oraz kontynuowanie pracy w tych warunkach po wejściu w życie ustawy, a więc po 1 stycznia 2009 r. W przypadku kiedy osoba ubiegająca się o to świadczenie nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy "szczególnej" według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do "nowego" świadczenia jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy można kwalifikować jako prace w warunkach szczególnych w rozumieniu dziś obowiązujących przepisów (art. 3 ust. 1 ustawy) lub o szczególnym charakterze (art. 3 ust. 3 ustawy). Innymi słowy brak podstaw prawnych do przyznania emerytury pomostowej ubezpieczonemu, którego dotychczasowy okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, dziś nie może być tak kwalifikowany (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2012 r. II UK 164/11 LEX nr 1171289)

Praca wnioskodawcy kwalifikowana jako praca w warunkach szczególnych w rozumieniu przepisu art.32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – praca palacza c.o. wymieniona w wykazie A dział XIV poz.1. załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r oraz prace przy montażu konstrukcji stalowych na wysokości na stanowisku ślusarza na wysokości (wykaz A dział V poz.5 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.) obecnie jest są traktowane jako prace w warunkach szczególnych w rozumieniu art.3 ust.1 ustawy o emeryturach pomostowych.

Jak prawidłowo uznał Sąd Okręgowy – również pracy spawacza wykonywanej przez wnioskodawcę w okresie od 1 września do 15 grudnia 2011 roku w (...) spółce z o.o. nie można zakwalifikować jako pracy spawacza wymienionej w załączniku 1 w pkt.28 jako pracy bezpośrednio przy spawaniu łukowym lub cięciu termicznym w pomieszczeniach o bardzo małej kubaturze z utrudnioną wentylacją (podwójne dna statków, rury, zbiorniki). Okoliczność ta znajduje potwierdzenie z świadectwie pracy wystawionym przez pracodawcę, który jako czynniki ryzyka wymienia pyły i gazy spawalnicze, promieniowanie widzialne, hałas, wymuszona pozycja ciała, natomiast nie wskazuje na warunki określone w punkcie 28 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych (świadectwo pracy k.23-24 akt

rentowych).. W tej sytuacji podnoszony przez wnioskodawcę w odpowiedzi na apelację fakt zgłoszenia przez pracodawcę do ubezpieczenia społecznego jako osoby wykonującej pracę w szczególnych warunkach jest nieistotny. Warunkiem zakwalifikowania konkretnej pracy jako pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze jest uwzględnienie tej pracy w załączniku nr 1 lub 2 do ustawy, natomiast obowiązek opłacenia składki przez płatnika składek wynikający z art.35 tej ustawy dotyczy opłacenia składki wyłącznie za pracowników wykonujących prace w rozumieniu art.3 ust.1 i 3 ustawy.

Przy tych uwagach, dokonując interpretacji art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych, należy przyjąć, że nie spełnia przesłanki określonej w art. 49 pkt 3 ustawy ubezpieczony, którego dotychczasowy okres pracy nie jest okresem pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych.

W niekwestionowanych okolicznościach faktycznych rozpoznawanej sprawy, prace wykonywane przez wnioskodawcę we wskazanych okresach, nie były ani pracami w szczególnych warunkach ani w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art.386 § 1 KPC.